

HLASATEL

Sborový časopis Náboženské obce Církve
československé husitské v Praze Vršovicích

Lév saméach (Př 17,22)

Radostné srdce zlepšuje uzdravování, ale zkroušený duch vysušuje kosti.

J = 60

% F F C7 C7

F C7 F F C7 F

Lév sa - mé - ach, lév sa - mé - ach,
Srdce co so ra-du-je, srdce co se ra-du-je,

9 F C7/6 d g/6 F F C7 F F C7 C7

lév sa - mé - ach je - tív ge - há, Lév sa - mé - ach, lév sa - mé - ach,
srd---ce ra---dostné lé---čí nás. Srdce co se ra-du-je, srdce co se ra-du-je,

17 F C7/6 d g/6 F/c C F Fine d d/f A. d d A d

lév sa - mé - ach je - tív ge - há. Ve - rú-ach ne-che-á, ve - rú-ach ne-che-á
srd---ce ra---dostné lé---čí nás. Ale duch zkroušený, ale duch zkroušený

25 A d g d A d d/f A d d d A d

te - ja - běš gá - rem, ve - rú-ach ne-che-á, ve - rú-ach ne-che-á
vy - sou - ší kos-ti, ale duch zkroušený, ale duch zkroušený

33 A7 d A7 d C d D.S. al Fine

te - ja - běš gá - rem.
vy - sou - ší kos - ti.

Bratři a sestry, prázdniny končí a já začínám být nervózní z nástupu do školy (jsem učitelka v ZUŠ). V září začíná náročné období a to pojede až do Vánoc. Nicméně Vánocemi to ale nekončí, leden je také náročný, protože končí pololetí, a dále jaro je také náročné, protože to zase bývají soutěže a koncerty dětí a práce se nezastaví až do konce června. Jsem nervózní, protože vím, že bude zase perných deset měsíců tvrdé dřiny. Mám z toho stažený žaludek. Ach Bože, dej mi sílu!

V minulých dvou letech byl sice lockdown, na jednu stranu domácí klidové období, na druhou stranu to bylo nervózní období právě kvůli domácí výuce a nebylo lehké být se všemi členy domácnosti pohromadě. To si nevyberete, pořád se něco děje a člověk není nikdy úplně v klidu.

Kdysi jsem četla knihu „Moc přítomného okamžiku“. Tenkrát jsem si poprvé uvědomila, že si neumím užít chvíli či den, který právě je, pořád myslím na to, co bylo, nebo na to, co bude.

V současnosti je mi víc jasné, že trápit se minulostí nemá smysl, to už změnit nemůžu, a bát se budoucnosti taky nemá smysl, protože budoucnost vytváří přítomnost, kterou si plně uvědomujeme.

Pro mne je to ale věčné téma. Ráda se utěšuji modlitbou a Božím slovem. Na mysl mi přišly tyto krásné verše: Nedělejte si tedy starost o zítřek; zítřek bude mít své starosti. Každý den má dost vlastního trápení. Matouš 6, 34. Nebo další povzbuzující verš, když se na mne valí spousta

práce: Pojdte ke mně všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny, a já vám dám odpočinout. Matouš 11, 28. Nebo: Je-li Bůh s námi, kdo proti nám? Římanům 8, 31.

Pane Ježíši, prosím o požehnání pro tento školní rok. Požehnej, Pane, dětem, aby se jim ve škole dobře vedlo, aby dostávaly jen dobré známky, abys jim dal poznat dary, které od Tebe dostaly, mohly je rozvíjet a používat k Tvé slávě. Prosím o učitele, abys jim dal lásku k dětem, trpělivost a radost z dobře odvedené práce. Pane, požehnej rodičům láskou a trpělivostí, dej jim sílu, aby mohli své děti vychovávat a milovat v důvěře k Tobě.

Ty, Pane, máš vše ve svých rukou. Nemusíme se ničeho bát. Amen.

*Dana Krausová (1975-2024)
(úvodník z Vršovického Hlasatele 09/2021)*

MODLITBA FRANTIŠKA Z ASSISI PŘED KŘÍŽEM A „ABSORBEAT“

Nejvyšší, slavný Bože,
osvět temnotu mého srdce
a dej mi pravou víru,
pevnou naději,
dokonalou lásku,
hlubokou pokoru,
rozum a poznání,
abych plnil tvé pravé a svaté nařízení. Amen.

Ať uchvátí, prosím, Pane,
ohnivá a sladká moc tvé lásky mou duši
skrze všechno, co je zde pod nebem,
abych zemřel láskou k tvé lásce,
amen.

NEDĚLE V DUBNU

I. neděle po velikonocích (Quasimodogeniti) 7. dubna 2024

Jako novorozené děti Boží mějte touhu jen po nefalšovaném duchovním mléku. Aleluja (1. Petrův 2,2)

První čtení: Skutky 4,32–35

Druhé čtení: 1. Janův 1,1–2,2

Evangelium: Jan 20,19–31

II. neděle po velikonocích (Misericordias Domini) 14. dubna 2024

Hospodinova milosrdenství je plná země. Nebesa byla učiněna Hospodinovým slovem. Aleluja. (Žalm 66,1–2)

První čtení: Skutky 3,12–19

Druhé čtení: 1. Janův 3,1–7

Evangelium: Lukáš 24,36b–48

III. neděle po velikonocích (Jubilate)

21. dubna 2024

Jásej Bohu celá země. Pějte chvály k slávě jeho jména. Jeho slávu šířte chvalozpěvem. Aleluja. (Žalm 33,5–6)

První čtení: Skutky 4,5–12

Druhé čtení: 1. Janův 3,16–24

Evangelium: Jan 10,11–18

IV. neděle po velikonocích (Cantate)

28. dubna 2024

Zpívejte Hospodinu píseň novou, neboť učinil podivuhodné věci, zjevil před očima pronárodů svoji spravedlnost. Aleluja. (Žalm 98,1.2)

První čtení: Skutky 8,26–40

Druhé čtení: 1. Janův 4,7–21

Evangelium: Jan 15,1–8

Jr 31, 31-33

Žd 5, 5-10

ev. Jn 12, 20-33

KÁZÁNÍ PODLE BARTOŠKA

Budu vám dnes kázat evangelium podle Bartoška. Ne podle Bartošky herce, toho náhled na Ježíšovo poselství neznám, ale podle Pepiho Bartoška, evangelického faráře, na přelomu osmdesátých a devadesátých let minulého století působícího na mně blízké faře v Černilově u Hradce Králové. Dnes je Pepa jako farář v Prčici, rozumějte na sboru evangelické církve Sedlec – Prčice. Mezi Černilovem a Prčicí je rozklenutý jeho košatý život Božího služebníka rázu Karáskovského, tedy v mých očích takových (zpravidla evangelických) farářů, kteří se těžko vměšťují do zažitých představ o tom, jak má člověk pověřený službou duchovního vypadat. Blíže jsem ho poznal díky Tobiášově projektu Víra v barvách duhy a čerstvou zkušenost s ním mám z jeho vystoupení v tomto týdnu v Poslanecké sněmovně, kam jsme přijali pozvání na prezentaci řečeného projektu. Farář Bartošek je vzhledu nonkonformního. Podobou dorůstá Mojžíše v jeho vrcholném období na úpatí Sinaje. Kdyby dnes Michelangelo tesal Mojžíše a hledal vhodný model, byl by Pepa nejlepší možnou variantou. A jako je nonkonformní jeho vzhled, takové jsou i jeho názory. Říká například: „Pouze slabá víra se potřebuje ostře vymezovat vůči svému okolí,“ to mi připadá mimořádně moudré a přiléhavé na každý náboženský fanatismus, zcela odzbrojující je jeho upřímnost, když před poslanci a senátory

v pozici faráře, která je mu přisouzena, řekne: „no jestli je nějaký Pán Bůh...“ Být tam velekněz, tak to je přesně ta chvíle, kdy by takový roztrhnul svá roucha a zavolal: „Nač ještě potřebujeme svědky, slyšeli jsme rouhání!“ Co na tom, že farář Bartošek tímto uvedl příklad, jak jednou před Boží tváří – jsme přece křesťané, nebudeme obviňováni z toho, jak málo nebo hodně jsme věřili, jak málo nebo hodně jsme četli Bibli, ale jak málo nebo hodně jsme byli schopni milovat své bližní. A nejde jenom o lásku k těm vlastním, stejné krve, stejné víry, stejného smýšlení, ale také lásku k těm, kteří jsou v našich očích jiní, divní, nenormální, každý nechť si dosadí to své. Farář Bartošek mě učí, jak osvobozující je, být ve své víře nedogmatický, schopný dívat se na věci z různých stran, nových pohledů, i mimo perimetr vymezený církevní tradicí. Vzpomněl jsem si na intenzivní zážitek s Pepou z tohoto týdne, kdy si ještě pamatuji i jeho slova, ale ta časem zapomenou, a bude platit to, co sice dobře víme, ale špatně se nám to převádí do životní praxe: „lidé zapomenou, co jste jim říkali, ale nezapomenou, jak se ve vaší přítomnosti cítili.“ Znáám spoustu jistě dobrých křesťanů, jejichž víry si upřímně vážím, ale nevydržel bych s nimi ani půl dne, křesťanů, o kterých od první věty víte, že problém byl, je a bude, že vám ten problém naservírují, ať chcete, nebo ne, předloží vám ho ke strávení dobře naporcovaný a rádi počkají, nejen až ho polknete, ale i na

to, až z vás bude vycházet – a zvláštní je, že v každém setkání s nimi je to stejné. Říkám si: „pro Bůh, snad i já takhle na někoho působím? Dívá se na mě někdo s obavami – zase ten Frýdl, dejte pozor...“ Tak to byla má vzpomínka na kolegu v duchovenské službě Bartoška, která mi přišla na mysl, když jsem četl z Janova evangelia oddíl, ve kterém poutníci z Řecka přicházejí na svátky do Jeruzaléma a začnou se shánět po Ježíšovi. Poutníci osloví Filipa: „Pane Filipe, rádi bychom viděli Ježíše.“ Pan Filip jde za panem Ondřejem s touto žádostí, která nakonec jejich prostřednictvím doputuje až k Ježíšovi. „Poutníci z Řecka,“ jak praví evangelium, to zavání proselytismem, Řecko, se svojí mysteriózní vírou, množstvím kultů, nevázaného duchovního a často i mravního života. V dnešním pohledu by tito „řečtí poutníci“ nejspíš splňovali kritéria „divnolidí“. Tito divní jdou za „jinakdivnými“ a chtějí od nich, aby je nasměrovali za Ježíšem. Proč ho chtějí poznat? Nejspíš proto, že i on se jim musel v jejich představách zdát divný. A pak už evangelista nijak neřeší řecké poutníky a dává prostor Ježíšovým slovům o pšeničném zrně, které, aby vydalo užitek, nesmí zůstat samo o sobě, ale musí být zmařeno vložím do země. Četl jsem někde o obilných zrnech tisíc let starých, které i po tolika staletích vyrostly v klas, když byly zasety. Spojením těchto Ježíšových slov s příběhem poutníků z Řecka nejspíš evangelista naznačuje pohyb teologického myšlení, které teprve v prostředí helénské – řecké kultury začalo lépe rozumět perspektivě vzkříšení Ježíše Krista. To, co se Židům zdálo jako nemožné, rouhavé, neskutečné, přijali

Řekové s mnohem větší samozřejmostí. „A já,“ říká Ježíš v této pasáži Janova evangelia, „až budu vyvýšen ze země, přitáhnu všechny k sobě.“ Vidíte, celá ta pasáž je o vzkříšení, které je označeno jako vyvýšení ze země. Víra, to není spekulace, jak může být vzkříšeno něco, co předtím umřelo, to není fyzika přírodních zákonitostí, křesťanská víra začíná nikoliv v nedělním velikonočním ránu u Ježíšova prázdného hrobu, ta víra začíná vyvýšením Ježíše v našem životě. Nezačíná ani smrtí blízkého člověka, i když ta může být někdy pro víru mocným impulsem k tomu, abychom začali přemýšlet o životě; víra začíná tak, že Ježíše vyvýšíme – nad dějiny, ve kterých se nám tak lehce může ztratit, vyvýšíme ho nad křesťanský dogmatismus, který má tendenci Ježíše mramorizovat v neživou sochu, vyvýšíme ho nad všechny lidi a hlavně – nad sebe samotné: tak, že nebudeme hodni rozvázat ani řemínek u jeho obuvi, a přece nás má rád, přijímá nás, bere nás takové, jací jsme, jak o nás ví, jak moc nás miluje. Vyvýšíme Ježíše nad vlastní nedostatečnost, pustíme ho tam, kam se i my sami bojíme vkročit. A v takové ježíšovské skromnosti a pokoře, když druhé budeme považovat za přednější než sami sebe, získáme svou přesvědčivost. Lidé se budou s námi cítit dobře, a třeba mi i někdo z nich řekne: „Pane Frýdle, rád bych viděl toho vašeho Ježíše.“

Amen

*Kázání o V. neděli postní v Husově sboru
ve Vršovicích 17. 3. 2024*

PROGRAM NA DUBEN

5. 4.	pátek	10 hod.	bohoslužba pro seniory	Vršovický zámček
7. 4.	neděle	9 hod.	Pobožnost a Výroční shromáždění NO CČSH ve Vršovicích	studio MANA
7. 4.	neděle	11.30 hod.	Oslava narozenin Davida Frýdla	studio MANA
12. 4.	pátek	10 hod.	bohoslužba pro seniory	Vršovický zámček
14. 4.	neděle	10 hod.	bohoslužba	slouží D. Frýdl
21. 4.	neděle	10 hod.	bohoslužba	slouží D. Frýdl
21. 4.	neděle	11.30 hod.	Oslava jarních jubilantů	foyer Divadlo MANA
24. 4.	středa	10 hod.	schůze rady starších	sákristie
28. 4.	neděle	10 hod.	bohoslužba	

KONTAKT

Vršovické náměstí 967/1
 101 00 Praha 10-Vršovice
 e-mail: info@husuvsbor.cz
www.husuvsbor.cz
 e-mail faráře: david.frydl@gmail.com
 271724317 (Farní kancelář)
 731100059 mobil faráře

Vršovické divadlo MANA
 Centrum MANA, zapsaný spolek
 místopředseda spolku: Tobiáš Frýdl, tel.
 778001097
www.vrsovickedivadlo.cz
 e-mail: produkce@vrsovickedivadlo.cz

ROK 1940 - DOKONČENÍ

Na den 21. prosince připadlo 10. výročí otevření Husova sboru ve Vršovcích. Tento významný den byl oslaven v neděli dne 15. prosince slavnostními bohoslužbami, které vykonal bratr patriarcha Dr. Gustav Adolf Procházka za asistence generálního vikáře bratra Jana Lomoze a místních duchovních. Přitom bylo vysvěceno 7 bohoslovců na jáhny. Při bohoslužbách zpíval pěvecký sbor Farský, na varhany hrál bratr Stryk, ředitel kůru na Vinohradech. Odpoledne byl duchovní koncert, při němž účinkovali: koncertní pěvkyně sestra Marta Harlasová, člen opery Národního divadla bratr Ladislav Chmel a vršovický pěvecký sbor Smetana. Na Štědrý den odpoledne troubili z věže sboru čtyři trubači pastýřské koledy. Deset let trvání stavby zanechalo na budově stopy a bylo nutno pomýšlet na nejnutnější opravy. Aby získala rada starších nutné prostředky, vyzvala příslušníky k dobrovolné sbírce, jež vynesla do konce tohoto roku 10.000 K. Nebylo to sice tolik, kolik bylo očekáváno, ale vzhledem k stoupající drahotě byla tato částka slušná. Byly provedeny tyto opravy: upravena důstojně farní kancelář, vymalována nově všechna schodiště a chodby, z bývalé sákrstie je zřízena kancelář pro radu starších a opatřena palubovým stropem, čím získán prostor pro uložení různých věcí; byla opravena střecha a komíny, pořízeno ochranné zábradlí k žebříku na věž, opraveny varhany varhanářem Ticháčkem z Libně, doplněna první část kolumbária třetí skříní a provedeny ještě jiné drobné práce. Všechny tyto práce si vyžádaly nákladů 20.784 K.

Z hospodářských věcí dlužno zaznamenati rozhodnutí finanční správy o trvalém osvobození Husova sboru od daně domovní. Dávka z majetku, takzvaný ekvivalent, byla vyměřena částkou 150.000 K na 10 splátek o 15.000 K ročně. Jednání o spravedlivý výměr ekvivalentu vyžádalo si mnoho pochůzek a vleklého úředního jednání.

Statistika z roku 1940 uvádí:

příslušníků začátkem roku 9.638,
příslušníků koncem roku 9.985,
počet školních dětí vyučovaných náboženství 1.773,
počet školních dětí osvobozených 3 .

Nacisté i v církvi zavedli německo-české úřadování (ve styku s protektorátními úřady), německo-česká razítka, slib věrnosti „Vůdci“ a ovšem i jeho obrazy v úřadovnách církevních.

ROK 1941

Tento rok byl rokem velikého vzestupu naší náboženské obce a to po všech stránkách. Tímto rokem skončily finančně nesnáze s nimiž po 10 let rada starších zápasila. Je to zásluhou bratra faráře Kalného, předsednictva rady starších a všech příslušníků, kteří pocho-
pili práci vedoucích přes nesnáze a starosti, jež sebou přinesl třetí rok války.

23. února konalo se výroční shromáždění náboženské obce za přítomnosti 67 příslušníků a hosta, generálního vikáře bratra Jana Lomoze. Byly provedeny doplňovací volby do rady

starších při nich zvoleni: František Bidlo, četnický štabní kapitán ve výslužbě, Jaroslav Dykast, úředník, Josef Ševíd, advokátní úředník, Alois Štěpán, řídící učitel ve výslužbě, náhradníci: František Salátek, poštovní podúředník, Josef Hubata, řídící učitel ve výslužbě, Antonín Dvořáček, úředník ministerstva obchodu, Jan Prokeš, stavbyvedoucí, Jindřich Carboch, železniční zřízenec, Rudolf Svoboda, obuvník. Přehlížiteli účtů: Oldřich Kužel, poštovní úředník, Václav Líza, přednosta poštovního úřadu.

V ustavující schůzi rady starších zvoleni:

předsedou František Novák,
místopředsedou František Kalný,
tajemníkem František Bidlo,
pokladníkem Josef Klouda,
účetním Jaroslav Dykast,
matrikářem František Froněk,
zástupcem Chodova Jindřich Carboch,
zástupcem Hostivaře Alois Štěpán.

Dosavadní předseda rady starších Karel Novák vzdal se předsednictví z důvodu zdravotních.

pokračování příště

VYČIŠTĚNÍ CHRÁMU

Moje dnešní zamyšlení vychází z Janova evangelia, z události která se stala ještě před posledním pašijovým týdnem Ježíšova pozemského života. Evangelijní text je známý jako Vyčištění chrámu. Co se tenkrát stalo?

Třikrát za rok měli Izraelci opustit své stany, vydat se na pouť a postavit se před tvář Hospodinovu. To jim ukládalo kultické Desatero ve 3. knize Mojžíšově (Leviticus). Jedním ze tří poutních svátků byl pesach - židovské velikonoce. Svátek slaví Židé dodnes a připomíná jim nejdůležitější událost dějin Hospodinem vyvoleného národa: vyjití z Egypta a cestu ke svobodě. Před exodem pomazali Izraelité veřeje dveří krví beránka, aby zachránili své prvorozené před Hospodinovým hněvem nad Egyptem. V dobách kdy ještě stál jeruzalémský Chrám, byl jedním z hlavních symbolů svátku tak zvaný korban pesach - „pesachový obětní dar“. Každá rodina musela přinést do chrámu svou oběť a podle přísných pravidel ji připravit a konzumovat.

Tak tomu bylo i v době Ježíšově. Druhý chrám stál na chrámové hoře v Jeruzalémě už přes 500 let a byl Herodem nákladně vyzdoben bílým a světle zeleným mramorem. Nedaleké prostranství určil velekněz Kaifáš jako nové tržiště. Tam se odehrává událost, o které píše evangelista Jan. Na tržišti je několik tisíc lidí, kteří svou povinnost přivést sebou obětní zvíře plní jeho zakoupením na místě. Každý podle svých možností, nejchudší jen nákupem obětní holubice. Navíc mají zaplatit chrámovou daň. Penězoměnci měnili před chrámem různé peníze za jednotnou měnu, tak zvané tyrské mince, a dělali to ve směnném kurzu pro ně jistě výhodném.

Kdybychom si chtěli tehdejší scénu před chrámem představit, mohli bychom se inspirovat obrazy malířů El Greca nebo Francesca Bassana. Ježíš vyhání důtkami z provázků obchodníky, kteří padají jeden přes druhého, penězoměncům převrací jejich stolky a rozhazuje mince. Tak to popisuje Jan ve druhé kapitole svého evangelia. Je to pro nás nezvyklá až nepříjemná představa. Je to opravdu ten laskavý, moudrý a milující Ježíš o jakém jsme zvyklí uvažovat? A stalo se to vůbec? Zřejmě ano, když o tom píší všichni evangelisté. Jen Marek uvádí, stejně jako Jan, bližší podrobnosti, zatímco Matouš i Lukáš se zmíní lakonicky jen dvěma větami. Na rozdíl od Jana ale všichni tři doplňují – “Je přece psáno: Můj dům bude zván domem modlitby, ale vy z něj děláte doupe lupičů.” V kralické Bibli bychom si přečetli ještě jadrnější přirovnání k peleši lotrovské. To je zřejmý odkaz na slova proroka Jeremiáše o Židech, kteří přinášejí do chrámu oběti a pak se vrací domů ke svým špatným skutkům.

Právě tohle nám pomáhá pochopit Ježíšovo rozhorlení. Když dokážou mnozí Židé už před chrámem udělat ze jména Hospodinova výnosné obchody, jak potom mohou předstoupit čistí před jeho tvář? Z místa klidu a ticha pro modlitby se stalo místo hluku a smlouvání o pozemské věci. Můžeme se ptát, jak na Ježíšovo počínání reagovali poutníci, obchodníci a přítomní zástupci židovské náboženské obce? O tom se od evangelistů mnoho nedozvíme, ale také nic o tom, že by proti Ježíšovi někdo vystoupil, někdo mu bránil. Jednak se to nestalo v chrámu, který Ježíš jako pravověrný Žid často navštěvoval a vydobyl si v něm uznání jako učitel. A byl také považován za proroka a lidé byli zvyklí na to, že proroci vyjadřovali svá svědectví nejen slovy, ale i neobvyklým jednáním. A tak asi porozuměli tomu, jak to myslel, když tak razantním způsobem ukázal na modloslužbu těch, kteří si namísto úcty Otci udělali z jeho jména výhodný obchod.

Text druhé kapitoly Janova evangelia pokračuje dále. Židé se po jeho vystoupení před chrámem Ježíše ptali: „Kdo jsi, že takto činíš?“ a on jim odpověděl nepřímou. Tak jak to dělal často. Že pokud bude zbořen chrám, dokáže jej během tří dnů znovu postavit. Na to si vzpomněli Ježíšovi učedníci až po jeho zmrtvýchvstání. A tak tomu rozumíme i my dnes. Jan vysvětluje: “On však mluvil o chrámu svého těla”.

A to nám dovoluje nalézt náš vlastní význam příběhu o vyčištění chrámu. Pojem chrámu se v Novém Zákoně často posouvá do duchovní roviny. Není to už jen nějaká budova, ale jak psal apoštol Pavel, Božím chrámem je společenství církve. Často také slýcháme, že jsme jako křesťané údy těla Kristovy církve. I my jsme tedy částí duchovního prostoru Božího chrámu. Ve své nedokonalosti ho ale vždycky, když upřednostňujeme víc sebe než Boha, zanášíme nečistotou. Nepořádky, které je potřeba čas od času uklidit, vyházet je. Potřebujeme se zbavit všech přítěží, o kterých víme, že nám brání stát s klidným srdcem před Bohem. Potřebujeme úklid svého srdce a mít odhodlání to udělat. A ze zkušenosti víme, že není vůbec snadné, udělat to pravdivě a upřímně. Ale Kristus zná naše slabosti a má s námi trpělivost. Je ochotný s námi začínat znovu a znovu. Nespoléhejme se jen na jeho pomoc a jděme mu napřed jak nejlépe umíme!

Miroslav Exner

ROZLOUČENÍ S DANOU VÁGNEROVOU KRAUSOVOU

Protože jste byli vzkříšeni s Kristem, hledejte to, co je nad vámi, kde Kristus sedí na pravici Boží. K tomu směřujte, a ne k pozemským věcem. Zemřeli jste a váš život je skryt spolu s Kristem v Bohu. Ale až se ukáže Kristus, váš život, tehdy i vy se s ním ukážete v slávě.

Kol 3, 1-4

Dano,

když jsme spolu minulý měsíc seděli v Café MANA, objednali si každý domácí limonádu, já mangovou, ty malinovou, a pak jsme si je vzájemně upíjeli a porovnávali, kdo z nás si líp vybral, bylo to setkání jako každý jiný, smáli jsme se – nejvíc sami sobě, vyprávělas mi, jak skončila s vínem, ty, která jsi vyrůstala ve Vinařských závodech, ale že už ses ho v životě napila dost a dál ti chybět nebude, že ho budeš pít jenom jako já v kostele, což mohu potvrdit, neboť do kavárny jsme se přesunuli z fary, kde jsem ti předtím vysloužil Kristovu večeři ve svátosti útěchy nemocných, postaru řečeno svátost posledního pomazání. Nechtěl jsem to odkládat, já jel příští týden

stavu se vrátíme, taková svátost se poslední pomazání, a honem do alespoň na domácí limonázeptal se: „Jak se vám daří?“

říct, tvou diagnózu asi ne, mluvit nechtěl, ale tys řekto po tobě opakoval: „Jo, sis počet mých dětí, jestdevět, což není divu, to si zná mou rodinu, ve které z roku na rok. Vyprávěl také zapomněla, jak jsme seznámili. Pracovalas tenpro Husitské centrum a já diecézním metodikem pro vzdělávacích aktivit. Dostal spekcii na jedné ze školek, kde telefonu jsme si dali schůzku na

Dlouho jsme se nemohli poznat, tys 80+, já pobledlou křesťanku v dlouhý suk-

očím. Mělas tenkrát piccassovské „modré období“, sladěna do této barvy od hlavy k patě a nejvíc v obličeji – výrazné líčení, řasy, stíny, nehty, ozdoby, doplňky, modři na tebe bylo víc než na Panně Marii Lurdské. To bylo mnou něco do té doby v církvi nevidaného, když pominu svou budoucí ženu Adelu, která zdaleka nebyla tak radikální jako ty, a přesto do auditoria teologické fakulty vstoupila oděna do šatů z červených šátků. Ujíždím na barvách. Není divu, že výsledek inspekce dopadl na výbornou. „O děti je skvěle postaráno,“

na hory, ty do lázní, kdo ví, v jakém hodí vždycky. To jsi byla celá ty: kavárny, když ne na víno, tak du. Číšník viděl náš smích a

Trochu jsem zaváhal, co a o pomazání jsem také la: „Skvěle!“, tak jsem máme se skvěle.“ Pletla li jich mám osm nebo plete většina lidí, která se stav potomstva mění jsem ti, protože to jsi se zkraje roku 2003 krát se svou maminkou byl čerstvě ustanoveným oblast mimocírkevních jsem za úkol vykonat in-jste vedli kurz keramiky. Po stanici Kačerov u eskalátorů.

nejspíš čekala standardního faráře ni. Cívěli jsme na sebe a nevěřili svým

referoval jsem na biskupství: „lektorka žactvo motivuje zdařile, celou svou vizáží posiluje v dětech i jejich rodičích estetické cítění důsledně dbajíc na harmonii barev.“ Pamatuju si to dodnes. Po modrém období následovaly další barvy duhy a nebála ses ani variací, hrálas všemi barvami. Klérus i laiky v církvi, o bezvěrcích nemluvě, jsi uhranula krásou, zpěvem, bezprostředností. Bylas nenapravitelnou optimistkou, tvůj smích, smysl pro humor, byl nezaměnitelný a každý, kdo tě znal, si ho pamatuje. Asi protos měla tak ráda kočky, bylas z jejich rodu, jedna z nich. Dokázalas neuvěřitelným způsobem spojovat lidi rozdílných povah i světonázorů. Víra v Krista byla integrální součástí tebe, prošlas společenstvími radikálního charismatického vyznávání, abys nakonec zakotvila v o poznání klidnějším přístavu svobodně pojímaného husitského křesťanství, kde tě nikdo nekádroval, alespoň ne nahlas, za to, co máš na sobě a s kým se stýkáš. Také jsi poznala společenství liberálního judaismu, se kterým tě pojila nejenom láska k židovské hudbě a tradici, ale snad i dávné rodové kořeny, (přinejmenším jméno Kraus by to mohlo napovídat), o kterých jsi mi říkala, že je v sobě cítíš. „Tak vítěj mezi námi,“ radovala ses, když jsem v rámci svého genealogického bádání objevil eventualitu, že jsem po tři generace narozený z židovské maminky. O mnoha věcech jsi měla svou představu, když na to přišlo, bylas tvrdohlavá a ne vždycky jsi dala na rady druhých, bylas svá, sama sobě odpovědná a pohádat ses dokázala s členy rodiny, přáteli i Pánem Bohem. Na naší společné sborové dovolené v srpnu 2021 na Jižní Moravě, ze které jsi odjížděla se záhadně se objevivší bolestí kdesi v pohybovém aparátu, jsem tě požádal, jestli bys nenapsala úvodník do zářijového vydání Vršovického Hlasatele. Tys článek napsala a asi za týden potom, co vyšel, jsi telefonovala zoufalá z toho, že ti diagnostikovali nádor v mozku. Seděli jsme s tebou, Adelou a Ivanem v Heroldáku. „Dana má glioblastom, prognóza není příznivá,“ řekl nám Ivan, a my obdivovali tvůj klid a vyrovnanost: „No a co? Každý má něco...“ Tak, jako své mamince, nám i všem, co tě znali, jsi říkala: „To bude dobrý, uzdravím se.“ Procházelas léčbou, operací, ozařováním, chemoterapií, nakonec ses podle sebe rozhodla pro alternativu a v jednu chvíli, když nádor ustoupil, se zdálo, že se nemoc podařilo vykopnout z tvého mozku. Naděje netrvala dlouho a nemoc se vrátila v nové síle. Romantizovaná podoba boje s rakovinou je popkulturní nesmysl. Mnohokrát jsi byla na konci sil, bez naděje, ve vzteku, v agresi proti všemu a proti všem. Potom ses ale zázračně zvedla, fungovala dokud to šlo, byla nablízku těm, které jsi měla ráda, a kterým na tobě záleželo. Vyprávělas, jak tě teprve nemoc naučila vážit si přítomnosti, že až to, co se ti stalo, tě dovedlo k hlubšímu prožitku víry a vědomí smyslu věcí, které dál zůstávají nesmyslné. „Vždyť Pánu Bohu by stačilo jen lusknout prstem, a byla bych zdravá... Kdybych tak mohla někomu říct, co všechno jsem se díky té nemoci naučila,“ slyšel jsem od tebe mnohokrát a vzpomněl si na tvá slova z toho zářijového úvodníku Vršovického Hlasatele, která jsi napsala těsně předtím, než to všechno začalo: „*To si nevyberete, pořád se něco děje a člověk není nikdy úplně v klidu. Kdysi jsem četla knihu „Moc přítomného okamžiku“. Tenkrát jsem si poprvé uvědomila, že si neumím užít chvíli či den, který právě je, pořád myslím na to, co bylo, nebo na to, co bude. V současnosti je mi víc jasné, že trápit se minulostí nemá smysl, to už změnit nemůžu, a bát se budoucnosti taky nemá*

smysl, protože budoucnost vytváří přítomnost, kterou si plně uvědomujeme. Pro mne je to ale věčné téma. Ráda se utěšuji modlitbou a Božím slovem. Na mysl mi přišly tyto krásné verše: Nedělejte si tedy starost o zítřek; zítřek bude mít své starosti. Každý den má dost vlastního trápení.“

Starosti příštích dnů a jejich trápení na tebe přišly záhy. Čelilas jim, jak jsi byla zvyklá: vírou, nadějí a láskou, bylas nahoře i dole, prožili jsme s tebou ještě dalších intenzivních dva a půl let. Nejvíc tvoje rodina. V péči o nemocné se neudělují ceny, ani uznání. Jenom Bůh jednou spravedlivě posoudí, kdy a v čem jsme se stali skutečnými bližními svým blízkým. Nebudu Pánu Bohu fušovat do řemesla, ale vidím jich v řadách těch, kdo tu sedí okolo tvé rakve, Dano, dost a dost – a to i mezi těmi, do kterých by to druzí nikdy neřekli, ale Pán Bůh, a teď i ty, Dano, to víte.

Proč jsi z našeho pohledu odešla tak brzy nevím, jen Bůh to ví. Ale vím, že není krása bez ošklivosti a není štěstí bez bolesti. A že bolest je cesta k hloubce přítomného okamžiku a tobě se, Dano, podařilo, dovést nás na hlubinu. Dokud jsme se jenom společně smáli, nebyli jsme si nikdy tak blízko, jako když jsme spolu plakali. Víš, že dokonce o nás jednu dobu šly řeči, že spolu něco máme? Bral jsem to s humorem, v církvi se toho napovídá. Jako tvůj zpovědník jsem měl poměrně široký přehled o těch, kteří s tebou skutečně něco měli. A protože jsi svého syna pojmenovala David, a z porodnice jsem ho vezl k vám domů já, tak to na nás dva prozradím: **měli jsme** - společnou víru a smysl pro humor, a je snad něco víc?

Když jsem ten minulý čtvrtek v noci jel za tebou pod Petřín k Boromejkám, které mi řekly, že už přichází tvoje poslední hodinka, modlil jsem se, abych tě stihnul. Tvoje časomíra běžela jako stádo splašenejch koní do svého finišu. Díval jsem se z okna taxíku do oken podniků, které jsme míjeli. Viděl za okny výloh lidi, kteří se bavili, popíjeli, prožívali docela obyčejnej večer a já věděl, že ty už mezi nimi nikdy nebudeš, žeš dostala pozvánku do jinýho nóbl podniku, kde nezavíraj nad ránem, a kde se člověk neprobudí s kocovinou. Ale také jsem věděl, že mezi těmi lidmi ve výlohách kaváren a restaurací, sedí někdo, jako my dva před měsícem v Café MANA, a číšník k nim přijde a zeptá se: „Jak se máte?“, a oni odpovědět: „Máme se skvěle!“ A já přesně to viděl na tvý tváři, když se ti zastavil dech a vešlas do radosti, která nikdy neskončí, protože tak ti to přece řekl Ježíš, když ti slíbil, že bude stále s tebou a uzdraví tě: „Mám se skvěle, fajn, Ty, Pane, máš vše ve svých rukou. Nemusíme se ničeho bát. Amen.“ To jsi přece říkala, tak jsi to napsala do Hlasatele, kdyžs ještě nevěděla, že seš nemocná, tak ses modlila, a i potom, když už ses nahlas modlit nemohla, jediný a poslední slovo, které jsme od tebe slyšeli, bylo AMEN, a já ti v tu chvíli, kdyžs přešla ten most mezi zemí a nebem, řekl: „Dokázalas to, Dani, máš to za sebou a přece jsi na počátku. Já ti tak závidím!“

David Frýdl